QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA

ONOR IMĦALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)

Seduta ta' nhar il-Ħamis
Tlieta (3) ta' Frar 2022

Rikors Numru 401/2017 FDP

Fl-ismijiet

Sun Route Hotels Limited (C10271), Grand Hotel Excelsior Ltd (C12837), Sunflower Hotel Co Limited (C10619), Gillieru Harbour Hotel Ltd (C13931), Vivaldi Hotel (Operations) Limited (C24056), Holden Development Company Limited (C109) u Hotel Valentina Ltd (C21495)

Vs

Edrichton Holidays Limited (C3111)

Il-Qorti:-

1. Rat ir-rikors datat 8 ta' Mejju 2017, li permezz tiegħu r-rikorrenti talbu s-segwenti:

> *1. Illi l-kumpaniji rikorrenti lkoll joperaw lukandi ewlenin f'pajjiżna filwaqt li l-kumpanija intimata Edrichton Holidays Limited (C3111), fost affarijiet oħra, tordna u tixtri f'isimha mingħand ir-rikorrenti l-akkommodazzjoni fl-istess lukandi għal turisti li jżuru pajjiżna u dan bis-saħħa ta' ftehim imsejjaħ "Agreement for the marketing and use of tourist accommodation" li kull waħda mill-istess kumpaniji rikorrenti kienu ffirmaw mal-kumpanija intimata;*
>
> *2. Illi l-kumpaniji rikorrenti huma lkoll kredituri tal-kumpanija intimata fis-somma komplessiva ta' mitejn u tlettax-il elf, mitejn sitta u għoxrin euro u tmienja u disgħin ċenteżmu (€213,226.98) rappreżentanti bilanċ li huwa ċert, likwidu u dovut stante illi qabeż is-sittin (60) ġurnata ta' kreditu ai termini tal-ftehim fuq imsemmi;*

3. Illi b'mod individwali, s-somma fuq imsemmija hija maqsuma kif ġej fost ir-rikorrenti:

a. Is-somma ta' €69,191.10 dovuta lil Sun Route Hotels Limited (C10271) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Hotel Santana (prospett anness u mmarkat bħala Dok A);

b. Is-somma ta' €4,901.93 dovuta lil Grand Hotel Excelsior Limited (C12837) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Grand Hotel Excelsior (prospett anness u mmarkat bħala Dok B);

c. Is-somma ta' €8,965.74 dovuta lil Sunflower Hotel Company Limited (C10619) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Sunflower Hotel (prospett anness u mmarkat bħala Dok C);

d. Is-somma ta' €22,279.39 dovuta lil Gillieru Harbour Hotel Ltd (C13931) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Gillieru Harbour Hotel (prospett anness u mmarkat bħala Dok D);

e. Is-somma ta' €27,395.93 dovuta lil Vivaldi Hotel (Operations) Limited (C24056) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Golden Tulip Vivaldi Hotel (prospett anness u mmarkat bħala Dok E);

f. Is-somma ta' €51,449.79 dovuta lil Holden Development Company Limited (C109) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Ramla Bay Resort (prospett anness u mmarkat bħala Dok F);

g. Is-somma ta' €29,043.10 dovuta lil Hotel Valentina Ltd (C21495) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Valentina Hotel (prospett anness u mmarkat bħala Dok G).

4. Illi nonostante illi l-kumpanija intimata ġiet diversi drabi interpellata sabiex tħallas dak kollu dovut minnha lill-kumpaniji rikorrenti inkluż permezz tal-ittra uffiċjali numru 774/2017 ippreżentata fis-27 ta' Frar 2017 (Dok H), din baqgħet inadempjenti.

Għaldaqstant, premess is-suespost, il-kumpaniji rikorrenti umilment jitolbu li din l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. Tiddikjara illi l-kumpanija intimata hija debitriċi tal-kumpaniji rikorrenti fis-somma komplessiva ta' mitejn u tlettax-il elf, mitejn sitta u għoxrin euro u tmienja u disgħin ċenteżmu (€213,226.98), u ċioe' €69,191.10 dovuti lil Sun Route Hotels Limited, €4,901.93 dovuti lil Grand Hotel Excelsior Limited, €8,965.74 dovuti lil Sunflower Hotel Company Limited, €22,279.39 dovuti lil Gillieru Harbour Hotel Ltd, €27,395.93 dovuti lil Vivaldi Hotel (Operations) Limited, €51,449.79 dovuti lil Holden Development Company Limited u €29,043.10 dovuta lil Hotel Valentina Ltd, lkoll rappreżentanti bilanċi li huma ċerti, likwidi u dovuti stante illi qabżu s-sittin (60) ġurnata ta' kreditu ai termini tal-

ftehim imsejjaħ "Agreement for the marketing and use of tourist accommodation" li kull waħda mill-istess kumpaniji rikorrenti kienu ffirmaw mal-kumpanija intimata;

2. Tikkundanna lill-kumpanija intimata tħallas dawn l-ammonti rispettivi lill-kumpaniji rikorrenti bl-imgħaxijiet legali dekoribbli f'kull każ mill-ġurnata li ssegwi s-sittin (60) ġurnata ta' kreditu ta' kull fattura relattiva sad-data tal-pagament effettiv bir-rata ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena.

Bl-ispejjeż kollha inkluż dawk tal-ittra uffiċjali numru 774/2017 fuq imsemmija u dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju ppreżentant kontestwalment ma' dan ir-rikors maħluf.

Il-kumpanija intimata hija minn issa nġunta għas-subizzjoni tagħħa.

2. Rat illi fit-8 ta' Ġunju 2017, s-soċjeta' intimata laqgħet għal dak mitlub billi qajjmet is-segwenti difiżi:

   1. *Illi l-azzjoni rikorrenti kif proposta hi nulla w irritwali u dan stante li ma jikkonkorrux l-elementi preskritti fl-Artikolu 161 (3) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jippermetti li żewġ rikorrenti jew aktar jistgħu jibdew il-kawża tagħhom permezz ta' rikors ġuramentat bħala azzjoni kollettiva u għalhekk it-talbiet u pretensjonijiet ta' kull wieħed mis-soċjetajiet rikorrenti, mingħajr preġudizzju, messhom saru individwalment u dan kif ser jiġi pruvat waqt il-mori ta' dawn il-proċeduri;*

   2. *Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għall-ewwel eċċezzjoni, t-talbiet tas-soċjetajiet rikorrenti ma jistgħux jiġu milqugħa u dan stante illi s-soċjetajiet rikorrenti ma talbu l-ebda dikjarazzjoni ta' responsabbilita' tal-soċjeta' konvenuta għall-ħlas in kwistjoni;*

   3. *Illi mingħajr preġudizzju għal fuq eċċepit, fir-rigward tas-soċjetajiet Gillieru Harbour Hotel Limited u Vivaldi Hotel (Operations) Limited l-ammont kif mitlub minnhom mhux dovut u huwa ntempestiv stante li ai termini tal-Artikolu 271 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta il-kont kurrenti jrid jingħalaq kull sena u mhux mifhum meta u kif ngħalaq il-kont ta' dik is-sena ta' kull wieħed mir-rikorrenti;*

   4. *Illi fil-mertu, mingħajr preġudizzju għas-suespost, ammont sostanzjali mill-istess somom mitluba mis-soċjetajiet rikorrenti mhux dovut stante illi l-istess somom jikkonsistu f'bookings ta' Tour Operator barrani 'Lowcostbeds.com Limited' li falla u, illi kif ġie aċċettat mill-istess soċjetajiet rikorrenti permezz tal-booking vouchers u wkoll minħabba l-portata tal-ftehim ta' Marketing and Use, dawn l-istess bookings ma kellhom qatt jitħallsu mis-soċjeta" konvenuta kif ser jiġi mfisser fid-dettall fil-mori ta' dawn il-proċeduri. Kif ser jiġi pruvat waqt il-mori ta' dawn il- proċeduri kien hemm soċjetajiet rikorrenti minnhom illi kellhom kuntratt/relazzjoni diretta mal-istess Lowcostbeds.com Limited;*

5. *Illi ukoll fil-mertu l-ammonti bilanċjali mhuwiex dovuti lis-soċjetajiet rikorrenti kif qed jiġu mitluba minnhom u dan stante li ma jaqblux mar-rendikont tas-servizzi użati mill-konvenuta kif jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża u kif destritt aħjar fid-dikjarazzjoni ta' fatti hawn premessi;*

6. *Illi s-soċjeta" konvenuta dejjem opponiet għat-talbiet tas-soċjetajiet rikorrenti permezz ta' ittri uffiċjali kif debitament notifikati (kopji tal-Ittri uffiċjali datati 3 ta' Novembru 2016 u 27 ta' Marzu 2017 u riferti appositi hawn annessi bħala 'Dok E1'.*

B'riserva għal kwalunkwe eċċezzjoni oħra jew risposti ġuramentati oħra kontra s-soċjetajiet rikorrenti fil-każ illi din l-Onorabbli Qorti tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari jew skont il-Liġi jekk fejn permissibbli.

Bl-ispejjeż kollha

3. Rat ili, permezz ta' deċiżjoni mogħtija minn dina l-Qorti, diversament ippresjeduta, fit-30 ta' Ottubru 2018, l-ewwel eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' intimata, ossija illi ma jikkonkorrux l-elementi preskritti fl-Artikolu 161 (3) tal-Kap 12, ġiet miċħuda w it-tkomplija tal-provi fuq il-meritu ġew ordnati.

4. Rat illi fit-2 ta' Novembru 2018, is-soċjeta' intimata talbet sabiex tappella minn tali deċiżjoni, liema talba ġiet finalment respinta fl-14 ta' Marzu 2019, wara illi s-soċjeta' rikorrenti kienu oġġezzjonaw għal tali talba permezz ta' risposta datata 27 ta' Novembru 2018.

5. Rat illi dina l-Qorti, kif komposta, ħadet konjizzjoni tal-atti fis-7 ta' Ottubru 2019.

6. Rat l-affidavit ta' **George Micallef**, bħala rappreżentant ta' Sun Route Hotels 2 Limited, ġia Sun Route Hotels Limited, Sunflower Hotel Company Limited u Hotel Valentina Limited, ippreżentat fis-6 ta' Novembru 2019 flimkien ma' dokumentazzjoni (fol 210).

7. Rat l-affidavit ta' **Norbert Grixti**, bħala rappreżentant ta' Grand Hotel Excelsior Limited, ippreżentat fis-6 ta' Novembru 2019 flimkien ma' dokumentazzjoni (fol 246).

8. Rat l-affidavit ta' **Stephen Cremona**, bħala rappreżentant ta' Gillieru Harbour Hotel Limited, ippreżentat fis-6 ta' Novembru 2019, flimkien ma' dokumentazzjoni. (fol 273)

9. Rat l-affidavit ta' **Clayton Camilleri**, bħala rappreżentant ta' Vivaldi Hotel (Operations) Ltd, ippreżentat fis-6 ta' Novembru 2019, flimkien ma' dokumentazzjoni. (fol 283)

10. Rat l-affidavit ta' **Martin Farrugia Randon**, bħala rappreżentant ta' Holden Development Company Limited, ippreżentat fis-6 ta' Novembru 2019, flimkien ma' dokumentazzjoni.

11. Semgħet ix-xhieda ta' George Micallef, in eżami u kontro eżami, illi ingħatat fis-6 ta' Novembru 2019 u rat id-dokumentazzjoni minnu ppreżentata (fol 307).

12. Rat illi fis-6 ta' Novembru 2019, is-soċjetajiet rikorrenti iddikjarat illi ma kellhiex aktar provi x'tippreżenta.

13. Semgħet ix-xhieda ta' **Denise Ellul**, Accounts Supervisor fi ħdan is-soċjeta' intimata, in eżami mogħtija fit-30 ta' Jannar 2020 (fol 326A) flimkien ma' dokumentazzjoni minnha ppreżentata. (fol 327 – 665)

14. Semgħet ix-xhieda ta' **Louis Tabone**, Direttur tas-soċjeta' intimata, in eżami u kontro eżami, mogħtija fit-30 ta' Jannar 2020 (fol 666).

15. Semgħet ix-xhieda in eżami ulterjuri ta' Louis Tabone, in eżami, mogħtija fil-11 ta' Marzu 2020.

16. Rat illi fil-11 ta' Marzu 2020, is-soċjeta' intimata ddikjarat illi ma kellha ebda provi x'tippreżenta.

17. Semgħet ix-xhieda in kontro-eżami ta' Denise Ellul, mogħtija fis-17 ta' Novembru 2020 (fol 687).

18. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' George Micallef, mogħtija fl-4 ta' Frar 2021. (fol 714)

19. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' Martin Farrugia Randon, mogħtija fl-4 ta' Frar 2021. (fol 719)

20. Rat illi fit-18 ta' Mejju 2021, il-partijiet għarrfu lill-Qorti illi ma kellhom ebda kontro eżamiijet ulterjuri x'jagħmlu u li għalhekk il-kawża setgħet titħalla għas-sottomissjonijiet finali bil-miktub.

21. Rat is-sottomissjonijiet rikorrenti bil-miktub illi ġew ippreżentati fit-13 ta' Lulju 2021.

22. Rat is-sottomissjonijiet intimati bil-miktub illi ġew ippreżentati fit-23 ta' Novembru 2021.

23. Rat illi fit-23 ta' Novembru 2021, il-kawża giet differita għas-sentenza.

Ikkunsidrat

24. Jirriżulta, mill-assjem tal-provi kif prodotti, illi s-soċjetajiet rikorrenti jiġġestixxu l-operazzjoni ta' varji Hotels fil-gżejjer Maltin, u dana kif ġej:

    a. Is-soċjeta' Sun Route 2 Hotels Limited, ġia Sun Route Hotels Limited topera il-**Hotel Santana**

    b. Is-soċjeta' Sunflower Hotel Company Limited topera is-**Sunflower Hotel**

    c. Is-soċjeta' Hotel Valentina Ltd topera il-**Valentina Hotel**

    d. Is-soċjeta' Grand Hotel Excelsior Limited topera il-**Grand Hotel Excelsior**

    e. Is-soċjeta' Gillieru Harbour Hotel Limited topera il-**Gillieru Harbour Hotel**

f. Is-soċjeta' Vivaldi Hotel (Operations) Limited topera il-**Golden Tulip Vivaldi Hotel**

g. Is-soċjeta' Holden Development Company Limited topera il-**Ramla Bay Resort**

25. Jirriżulta, mill-banda l-oħra, illi s-soċjeta' intimata hija soċjeta' illi topera fil-qasam turstiku bħala Tourist Operator, u dana ilha tagħmlu għal aktar minn erbgħin sena.

26. Jirriżulta illi, bħala Tour Operator, is-soċjeta' intimata tirċievi bookings minn turisti illi ser jagħmlu btala ġewwa Malta, liema turisti jkunu jixtiequ joqogħdu ġewwa lukanda f'Malta, u sussegwentement, hija tipprenota l-akkomodazzjoni mal-varji lukandi illi magħhom hija tkun daħlet fi ftehim imsejjaħ '*Agreement for the marketing and use of tourist accomodation*'.

27. Jirriżulta illi, bħala Tour Operator, għas-sena 2016 hija daħlet fi ftehim mas-soċjeta' rikorrenti kif ġej:

   a. Fl-4 ta' April 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Sun Route Hotels Limited li topera il-**Hotel Santana** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 216)

   b. Fl-4 ta' April 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Sunflower Hotel Company Limited li topera il-**Sunflower Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 218)

   c. Fit-3 ta' Lulju 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Hotel Valentina Ltd li topera il-**Valentina Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Marzu 2016. (fol 220)

   d. Fid-29 ta' Ottubru 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Hotel Valentina Ltd li topera il-**Valentina Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' April 2016 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 222)

   e. Fit-3 ta' Lulju 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Grand Hotel Excelsior Limited li topera il-**Grand Hotel Excelsior** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 247)

   f. Fit-3 ta' Lulju 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Gillieru Harbour Hotel Limited li topera il-**Gillieru Harbour Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 275)

   g. Fit-30 ta' Ġunju 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Vivaldi Hotel (Operations) Limited li topera il-**Golden Tulip Vivaldi Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Novembru 2015 u 30 ta' April 2016. (fol 285)

   h. Fis-17 ta' Lulju 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Vivaldi Hotel (Operations) Limited topera il-**Golden Tulip Vivaldi Hotel** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' April 2016 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 287)

i. Fit-8 ta' Ottubru 2015 is-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim mas-soċjeta' Holden Development Company Limited topera il-**Ramla Bay Resort** għall-perjodu ta' bejn 1 ta' Mejju 2016 u 31 ta' Ottubru 2016. (fol 296)

28. Jirriżulta illi, abbażi ta' tali 'Agreement for Marketing and use of Accomodation agreement', il-Hotel kienet qiegħda tiftiehem, fl klawsola wieħed (1) tal-"Conditions of Agreement",

> *"to provide and made available for the exclusive use of the Tour Operator, the rooms, facilities meals and other services specified ... during the period and at the prices specified"*

29. Jirriżulta illi, mill-banda l-oħra, is-soċjeta' intimata hija kienet qed tobbliga ruħha, fost affarijiet oħra, fi klawsola erbgħa (4) illi:

> *"the Tour Operator will pay the Owner/Manager for the arrangements in accordance with the terms set out herein and only for those services shown on the booking voucher"*

30. Jirriżulta illi, bħala parti minn tali ftehim, is-soċjeta' intimata kienet assikurata numru ta' kmamar u servizzi varji għal prezz ridott u kienet titħallas kummissjoni għal kull bejgħ illi kienet tagħmel, liema kummissjoni hija kienet tnaqqas mill-pagament finali li kienet tagħmel lil-lukanda relattiva.

Ikkunsidrat

31. Jirriżulta, mill-provi prodotti, illi s-soċjeta' intimata, fost il-mezzi illi hija kienet tadopera sabiex tbiegħ il-prodotti barra minn Malta, kienet daħlet fi ftehim mas-sit elettroniku www.lowcostbeds.com li, tramite is-sit elettroniku tagħha, kienet tbiegħ l-akkomodazzjoni li s-soċjeta' intimata kienet ottjeniet mingħand il-varji lukandi permezz tal-ftehim fuq imsemmija, u sussegwentement, il-pagament kien jingħadda, tramite s-soċjeta' intimata lill-lukanda relattiva, wara illi l-istess soċjeta' intimata tkun naqqset il-kummissjoni lilha dovuta.

32. Jirriżulta illi dina s-sistema kienet ilha għaddejja għal snin sħaħ, skond il-prassi u ftehim adoperat bejn il-partijiet, mingħajr ebda diffikultajiet fil-ħlasijiet, għajr l-istanzi okkazzjonali fejn kien ikun hemm diffikulta dwar xi booking illi jkun sar, w il-pagament kien isir, parti żgħira minnha bil-quddiem w il-kumplament wara illi s-servizz ikun ingħata.

33. Jirriżulta, madanakollu, illi fil-15 ta' Lulju 2016, is-sit elettroniku www.lowcostbeds.com, falliet, bir-riżultat illi pagamenti illi kienu saru relatati ma servizzi reżi għal 'bookings' li kienu saru mal-varji lukandi mis-soċjeta' intimata tramite is-sit elettroniku www.lowcostbeds.com, baqgħu ma tħallsux.

34. Jirriżulta illi, rinfaċċjati b'talba għall-ħlas da' parte tas-soċjetajiet rikorrenti, bħala operaturi tal-varji lukandi li magħħa s-soċjeta' intimata kienet daħlet fi ftehim ta' '*Agreement for the marketing and use of tourist accomodation*', s-soċjeta' intimata bdiet tinsisti illi ebda somma ma hija dovuta minnha, stante illi hija qatt ma rċeviet il-ħlas mingħand l-operaturi tas-sit www.lowcostbeds.com.

35. Jirriżulta illi, sussegwentement, wara li s-soċjeta' intimata ġiet interpellata sabiex tħallas l-ammonti varji dovuti, hija għamlet referenza għal 'Confirmation Voucher' illi hija kienet tibgħat lill-kull hotel wara li kienet tirċievi l-'booking' mingħand it-turist (vide fol 69), f'liema Voucher is-soċjeta' intimata kienet inkludiet is-segwenti kundizzjoni:

> *By accepting this booking and/or the clients mentioned above the Hotleier, the Property Owner and/or their repreentative/s are confirming that responsibility for settlement of any or all dues for the above accomodation and/or service rests solely with the foreign Tour Operator and not with Edrichton Holidys Ltd. Details available from Edrichton Holidays Ltd.*

36. Jirriżulta illi, abbażi ta' tali kundizzjoni, hija bdiet toġġezzjona illi tagħmel il-pagamenti lis-soċjetajiet rikorrenti għal kull 'booking' illi sar tramite www.lowcostbeds.com, liema oġġezzjoni eventwalment wassal għall-proċeduri odjerni.

Ikkunsidrat

37. Jirriżulta illi fl-azzjoni odjerna, s-soċjeta' intimata, apparti l-eċċezzjoni preliminari illi ġia ġiet deċiża minn dina l-Qorti diversament ippresjeduta, fit-30 ta' April 2018, qajjmu s-segwenti difiżi:

    a. Li t-talba ma tistax tintlaqa' għax ma ntalbitx dikjarazzjoni ta' responsabbilta';
    b. Li, għar-rigward tas-soċjetajiet Gillieru u Vivaldi, l-azzjoni kienet intempestiva a tenur tal-Artikolu 271 tal-Kap 13;
    c. Illi l-ammonti kienu dovuti mit-Tour Operator barrani www.lowcostbeds.com u mhux minnhom;
    d. Illi ma jaqblux mar-rendikont finali.

38. Ikun għalhekk opportun illi jiġu kkunsidrati l-varji difiżi mqajjma.

A. Talba ta' kundanna ma tistax tintlaqa' peress li m'hemmx talba għal dikjarazzjoni responsabbilta'

39. Is-soċjeta' intimata, fid-difiża tagħħa, tikkontendi li, la darba ma hemmx talba biex il-Qorti tiddikjara li s-soċjeta' intimata hija responsabbli għall-ħlasijiet, allura l-Qorti ma setgħet qatt tikkundanna lill-istess soċjeta' intimata tħallas kwalsiasi ammont ta' flus.

40. Jirriżulta, madanakollu, illi fis-sottomissjonijiet tagħha, s-soċjeta' intimata konvenjentement għażlet illi ma tgħaddi ebda sottomissjonijiet in konnessjoni għal tali difiża.

41. Di fatti, il-Qorti tosserva, tali difiża hija waħda bla bażi, odjuża u mingħajr ebda fondament legali, intiża unikament sabiex timbarazza lill-konsulenti legali illi rrediġew l-atti oriġinali.

42. Dana qiegħed jingħad, peress illi, l-ewwel u qabel kollox, jirriżulta ċar illi fit-talbiet tagħħom, s-soċjetajiet rikorrenti talbu lill-Qorti sabiex *"Tiddikjara illi l-kumpanija intimata hija debitriċi tal-kumpaniji rikorrenti"*, liema talba, ovvjament tfisser illi l-Qorti ser issib ukoll responsabbilta' da parte ta' l-istess soċjeta' intimata għal tali ħlasijiet.

43. Bħala paragun, il-Qorti tosserva illi meta wieħed jgħid "*ser nagħti lil persuna tazza ilma*", hija ħaġa ovvja illi dak ifisser illi tali persuna ġia għandu fil-pussess tiegħu l-ilma kif ukoll tazza u ser jgħaddi tazza ilma lil persuna oħra – naturalment, jidher illi mhux dejjem dak illi hija ovvju, jista' jkun ovvju għal kulħadd!

44. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża '**Carmelo Cassar noe vs Victor Zammit**', deċiża fit-23 ta' Ġunju 2004,

> *"kwantu għall-aspett li ma ntalbietx dikjarazzjoni għat-terminazzjoni tat-titolu, tajjeb li jiġi notat illi, kif paċifikament akkolt, id-dikjarazzjonijiet li talvolta jkunu meħtieġa biex l-attur jasal għal xi waħda mid-domandi tiegħu m'hemmx bżonn li jsiru fiċ-ċitazzjoni taħt forma ta' domandi."*

45. Għalhekk, tali eċċezzjoni hija waħda bla fondament, sija fattwali kif ukoll legali, w timmerita illi tiġi miċħuda.

B. L-azzjoni tal-Gillieru u Vivaldi Hotels huma intempestivi a tenur tal-Artikolu 271 tal-Kap 13.

46. Jirriżulta illi, f'difiża oħra mqajjma mis-soċjeta' intimata, hija saħqet illi, abbażi tal-Artikolu 271 tal-Kodiċi tal-Kummerċ (Kap 13), l-azzjoni tal-lukandi Gillieru u Vivaldi kienu intempestivi peress illi kien għadu ma għalaqx is-sena kurrenti tal-ftehim.

47. L-Artikolu 271 tal-Kap 13 jipprovdi dan li ġej:

> *Fin-nuqqas ta' ftehim xort'oħra, il-kont kurrent jingħalaq kull sena*

48. Is-soċjeta' intimata tikkontendi illi l-azzjoni kienet intempestiva stante illi r-relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet kienet ibbażata fuq l-istaġun tax-xitwa u tas-sajf u iċċentrata fuq prinċipju ta' *Early Booking Discount* li eventwalment jingħata a favur tas-soċjeta' intimata, liema skont ma ngħatax.

49. Il-Qorti tosserva illi, a tenur tal-Klawsola 17 tal-"Agreement" li abbażi tiegħu s-soċjeta' intimata ottjeniet is-servizz tal-lukandi,

> *"Invoices raised by the Owner/Manager wil be settled by the Tour Operator within 60 days of presentation"*

50. Il-Qorti tosserva wkoll illi l-azzjoni odjerna ġiet intavolata fit-8 ta' Mejju 2017.

51. Il-Qorti tosserva wkoll illi l-kuntratt tas-servizz reżi kien għall-perjodu ta' servizzi reżi bejn 1 ta' Novembru 2015 u 31 ta' Ottubru 2016.

52. Il-Qorti tosserva wkoll illi s-servizzi reżi u pretiżi mil-lukanda Gillieru seħħew bejn l-14 ta' Marzu 2016 u d-29 ta' Novembru 2016 (fol 12-13) filwaqt illi dawn tal-lukanda Vivaldi seħħew bejn is-27 ta' Lulju 2015 u t-22 ta' Awissu 2016.

53. Jirriżulta ben ċar illi, a differenza ta' dak illi tikkontendi s-soċjeta' intimata, mhux talli ma kienx hemm ftehim dwar ħlas, iża talli l-ħlas kellu jsir fi żmien 60 ġurnata tal-Invoice.

54. Jirriżulta ben ċar, ukoll, illi mhux talli ma skadewx tali sittin ġurnata, iżda talli għaddew aktar minn sitt xhur minn meta ntbagħtet invoice lis-soċjeta' intimata għall-ħlas, kif dikjarat li kienet tkun il-prassi skond George Micallef (fol 211).

55. Jirriżulta, għalhekk, illi l-azzjoni odjerna ma hijiex waħda intempestiva, iżda hija waħda mistħoqqa u dovuta stante illi s-soċjeta' intimata qiegħda toġġezzjona illi tħallas għal ebda raġuni valida.

56. Għalhekk, dina d-difiża mqajjma mis-soċjeta' intimata ma hijiex waħda illi timmerita li tintlaqa'.

C. Ammont sostanzjali tal-ammont mitlub huwa dovut minn lowcostbeds.com u mhux mis-soċjeta' intimata

57. Jirriżulta illi s-soċjeta' intimata tikkontendi illi hija tipprovdi servizz ta' '*destination management company*' u titħallas permezz ta' commission lilha mħallsa għall-bejgħ ta' kmamar pprovduti lilha mil-lukandi tas-soċjetajiet rikorrenti, u għalhekk għandha titqies li kienet qiegħda topera bħala '*commission agent*', bir-riżultat illi għalhekk hija kellha titqies bħala aġent tas-soċjeta' estera www.lowcostbeds.com u ma għandhiex tintalab tħallas ammonti ta' flus dovuti mill-istess soċjeta' estera www.lowcostbeds.com.

58. Jirriżulta illi, in sostenn ta' tali teżi, s-soċjeta' intimata tagħmel referenza għal dak minnha miktub fil-'Confirmation Voucher' tagħha, fejn tgħid, kif fuq ġia riprodott, illi l-lukanda kienet qiegħda taqbel li ser titħallas mit-Tour Operator u mhux mis-soċjeta' intimata.

59. Is-soċjetajiet rikorrenti, da parte tagħhom, jikkontendu illi huma qatt ma kellhom ebda ftehim mas-soċjeta' www.lowcostbeds.com, peress illi l-unika ftehim illi huma kellhom kien mas-soċjeta' intimata, permezz tal-Agreement, fuq ġia riferiti w iffirmati bejniethom.

60. Il-Qorti tosserva illi argument identiku għal dak imqajjem mis-soċjeta' intimata, tqajjem minnha stess, mingħajr ebda suċċess, fil-kawża 'Dolmen Complex Limited vs Edrichton Holidays Limited', deċiża fl-14 ta' Jannar 2020, kontra s-soċjeta' intimata, u sussegwentement minnha appellata, u li għadha mhux sub judice. Madanakollu, il-Qorti tqis illi jkun opportun illi dak irrilevat minn dik il-Qorti, ppresjeduta mill-Imhallef Anna Felice, tiġi kkunsidrata minn dina l-Qorti.

61. Jirriżulta illi dik il-Qorti kellha dan xi tgħid dwar l-argument imressaq quddiemha li kien identiku għal dak imressaq quddiem dina l-Qorti:

> *Louis Tabone għall-konvenuta jinsisti li r-rwol tas-soċjetà li huwa jirrappreżenta kien ta' kummerċjant kummissjonant (commission agent) iżda din l-allegata relazzjoni bejn il-partijiet minn imkien ma tirriżulta. Huwa indubitat li l-konvenuta kienet tagħmel qliegħ mill-kmamar li tbiegħ lit-turisti imma b'daqshekk ma jfissirx illi hija kienet qiegħda taġixxi ta' kummerċjant kummissjonant tal-attriċi.*
>
> *Ir-relazzjoni ta' bejn il-partijiet hija regolata mill-iskritturi msejħa 'Allocation Agreements' li ġew preżentati fl-atti. Il-konvenuta ma tistax*

taħrab milli obbligi tagħha bl-iskuża li fuq id-dokument li kienet tibgħat lill-attriċi bħala prenotazzjoni kien ikun hemm miktub li hija mhux responsabbli għall-ħlas, għaliex jibqa' l-prinċipju kardinali skont l-artikolu 992 tal-Kap. 16 li l-kuntratti magħmula skont il-liġi għandhom saħħa ta' liġi għal dawk li jkunu għamluhom, pacta sunt servanda. Imbagħad, skont l-artikolu ta' wara, il-kuntratti għandhom jiġu esegwiti bil-bona fidi, u jobbligaw mhux biss għal dak li jingħad fihom, iżda wkoll għall-konsegwenzi kollha li ġġib magħha l-obbligazzjoni skont ix-xorta tagħha, bl-ekwità, bl-użu jew bil-liġi.

Bil-fatt illi l-attriċi qatt ma oġġezzjonat dwar x'kien ikun hemm miktub fuq il-confirmation vouchers ma jfissirx illi hija kienet qiegħda taċċetta xi tibdil fil-kundizzjonijiet maqbula bejn il-partijiet jew b'xi mod tirrinunzja għad-drittijiet tagħha. Id-disclaimer in kwistjoni ma huwa xejn ħlief dikjarazzjoni unilaterali tal-konvenuta.

62. Jirriżulta illi fil-kawża '**Eden Hospitality Limited vs Special Interest Travel Limited et**' deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Settembru 2019, dwar kundizzjoni simili redatta mis-soċjeta' intimata u li abbażi tagħħa qiegħda tikkontendi li www.lowcostbeds.com kellha tħallas hi, l-Qorti tal-Appell kellha dan xi tgħid:

"Din il-Qorti taqbel ma l-ewwel Qorti li f'kuntratti sinallagmatiċi mhuwiex mogħti lil xi waħda mill-partijiet li tibdel jew tħassar xi patt jew kundizzjoni jekk mhux bil-qbil mal-partijiet l-oħrajn. Ma hemmx dubju li d-'disclaimer' mhuwiex kompatibbli mal-klawsola tal-ftehim li titkellem fuq ir-rabta in solidum dwar il-ħlasijiet. Fit-tielet lok, l-argument ta' SIT li l-appellata kellha dejjem l-għażla u l-jedd li tirrifjuta li taċċetta l-kundizzjoni jfisser li, biex tagħmel hekk u ma tirrinunzjax għall-patti dwar is-solidarjetà, il-ftehim ma jibqax aktar eżegwibbli għaliex in-nuqqas ta' aċċettazzjoni tal-'voucher' kien ikun ifisser li l-għoti tas-servizzi li l-ftehim kien jikkontempla kien jinġab fix-xejn. Tifsira bħal din ta' dik il-kundizzjoni tmur kontra waħda mir-regoli tal-liġi dwar it-tifsir tal-kuntratti."

63. Jirriżulta wkoll illi f'kawża oħra fl-ismijiet **Vivaldi Hotels Operations Limited vs Intramed Limited** deċiża fid-9 ta' Marzu 2007, il-Qorti tal-Appell kellha dan xi tgħid dwar l-argument li s-soċjeta' intimata kienet 'commission agent':

Il-posizzjoni li qed tipprospetta s-socjetà konvenuta hija dik ta' mandatarju inkwantu hija ssostni li hi taġixxi għan-nom u fl-interess tat-"tour operators" u bħala tali ma hemmx responsabbilità diretta da parti tagħha għal xi nuqqas tal-istess "tour operator". Iżda din il-Qorti tagħmel referenza għall-provvedimenti tal-Kodiċi Ċivili li jirregolaw l-istitut tal-mandat u senjatament l-Artikolu 1879 li jiddisponi li: "Il-mandatarju, illi jkun għarraf biżżejjed bis-setgħat tiegħu lill-parti li magħha jkun ittratta f'dik il-kwalità, ma jwieħeb għal ebda garanzija dwar dak li jkun għamel barra minn dawk il-limiti, ħlief jekk hu jkun obbliga ruħu huwa nnifsu għaldaqshekk. (sottolinear tal-Qorti).

Mill-provi prodotti jidher li fit-trattativi li s-soċjetà konvenuta kellha mas-soċjetà attriċi l-istess soċjetà konvenuta, għall-anqas fil-maġġor parti tat-trattativi ma indikatx li hija kienet qed taġixxi għan-nom u in rappreżentanza

ta' persuna ohra, anzi l-ordnijiet kienu jsiru f'isimha u l-invoices kienu jinħarġu f'isimha mingħajr ebda protesta da parti tagħha. Anzi meta fil-"vouchers" li kienu jiġu preżentati lis-soċjetà attriċi kien jissemma' xi "tour operator" dan l-istess dokument kien jispeċifika "Booked and paid by IntraMed Travel Bureau Malta". Jidher għalhekk li s-soċjetà konvenuta, anke jekk seta' kellha arranġamenti ta' "handling agent" mat-tour operators esteri, fatt li ma ġiex pruvat b'mod konklussiv, xorta waħda l-istess soċjetà konvenuta għandha tirrispondi għat-talba attriċi billi qatt ma indikat lill-istess soċjetà attriċi li hija kienet qed tidher għan-nom ta' ħaddieħor u mhux f'isimha b'mod li svijjat lill-istess soċjetà attriċi.

64. Ikkunsidrat dana it-tagħlim kollu kif fuq riprodott u dan, aktar u aktar, f'ċirkostanzi u argumentazzjoni simili jekk mhux identiċi għal dak illi qed tipprova tagħmel is-soċjeta' intimata, il-Qorti ma għandha ebda dubju illi d-difiża mqajjma mis-soċjeta' intimata hija waħda li ma għandhiex mis-sewwa u ma tistax titqies aċċettabbli minn dina l-Qorti.

65. Jirriżulta, di fatti, illi s-soċjeta' intimata kienet ikkontrattat mas-soċjetajiet rikorrenti sabiex takkwista kmamar bi prezz favorevoli għaliha, liema kmamar l-istess soċjeta' kienet sussegwentement biegħ lill-terzi bi qliegħ, liema qliegħ hija kienet tiddefinixxi bħala 'kummissjoni'.

66. Jirriżulta wkoll illi s-soċjeta' intimata daħlet fi ftehim ma' soċjeta' terza, ossija www.lowcostbeds.com u dana a benefiċċju tas-soċjeta' intimata, liema soċjeta' intimata, sakemm il-bejgħ u ħlasijiet kien qed isir b'mod regolari, qatt ma qajmet xi dubju u kwistjoni dwar il-ħlasijiet illi kienu qed isiru u min kellu jħallashom, liema posizzjoni inbidlet drastikament hekk kif is-soċjeta' intimata ġiet rinfaċċjata b'sitwazzjoni fejn is-soċjeta' li magħha ikkontrattat, www.lowcostbeds.com, kienet falliet u l-istess soċjeta' intimata kienet, għal żmien twil, naqset milli tassikura li tgħaddi l-ħlasijiet dovuti lis-soċjetajiet rikorrenti.

67. Huwa ċar illi s-soċjeta' intimata qiegħda issa tipprova taħrab mill-obbligi kutrattwali minnha assunti billi tipprova tqajjem dubju dwar il-posizzjoni legali tagħha fil-konfront tas-soċjeta' rikorrenti, liema dubju, il-Qorti tisħaq, qatt ma kien hemm u qatt ma kellu jkun mqajjem minn soċjeta' kummerċjali li kellha fiduċja kummerċjali mis-soċjetajiet rikorrenti, liema fiduċja hija palesement kissret u vvjolat sabiex tevita illi tħallas dak illi huwa minnha dovut.

68. Għalhekk, il-Qorti ma għandha ebda dubju illi l-tali eċċezzjoni ma tista' qatt tiġi aċċettata minn dina l-Qorti.

D. Ir-rendikont għas-servizzi reżi ma huwiex korrett

69. Jirriżulta illi s-soċjetajiet rikorrenti qegħdin jitolbu għal varji somom, dovuti rispettivament għal kmamar minnhom mibjugħa fil-varji lukandi li huma joperaw.

70. Jirriżulta illi tali ammonti huma s-segwenti:

a. Sun Route Hotels Limited (Hotel Santana) - €69,191.10

b. Grand Hotel Excelsion Limited (Grand Hotel Excelsior) - €4,901.93

c. Sunflower Hotel Company Ltd (Sunflower Hotel) - €8,965.74
d. Gillieru Harbour Hotel Ltd (Gillieru Harbour Hotel) - €22,279.39
e. Vivaldi Hotel (Operations) Ltd (Golden Tulip Vivaldi) - €27,279.39
f. Holden Development Co Ltd (Ramla Bay Hotel) - €51,449.79
g. Hotel Valentina Ltd (Valentina Hotel) - €29,043.10

71. Jirriżulta illi, da parte tagħha, s-soċjeta' intimata tikkontendi illi mill-konteġġi magħmula mis-soċjetajiet rikorrenti, dawna l-konteġġi ma humiex korretti, stante illi ma jinkludux pagamenti illi ġia saru kif ukoll ma jinkludux somom illi hija tikkontendi illi huwa lilha dovut mis-soċjetajiet rikorrenti għas-servizzi reżi abbażi tal-ftehim minnhom iffirmat.

72. Il-Qorti ma tistax ma tibdiex ma tosservax illi, filwaqt li s-soċjeta' intimata tipprova tirripudja l-applikabbilita' tal-ftehim fil-konfront tagħħa fejn jirrigwarda pagamenti minnha pretiżi, mill-banda l-oħra tirrivendika l-applikabbilita tal-ftehim fejn dana jirrigwarda ammonti allegatament dovuti lilha għal Early Booking Discount.

73. Il-Qorti tosserva wkoll illi, fil-proċeduri odjerni, s-soċjeta' intimata ma ressqet ebda kontro talba kontra s-soċjeta' rikorrenti għal kwalsiasi ammont li hija qiegħda tippretendi li huwa dovut lilha għal servizzi minnha reżi.

74. Ikkunsidrat dan, il-Qorti tosserva illi, mill-assjem tal-volum tad-dokumentazzjoni eżebita mis-soċjeta' intimata, illi tinkludi skedi twal minnhom redatti, li jirrigwardaw bookings illi saru da' parte tas-soċjeta' intimata mal-varji lukandi tas-soċjeta' rikorrenti, filwaqt li hemm ħafna indikazzjoni dwar pagamenti minnhom magħmula, l-indikazzjoni ta' pagamenti minnha magħmula, bħal ma hija dik ta' €10,495.69 għal dak illi jirrigwarda Santana Hotel (fol 406), huma attwalment ġia rikonoxxjuti mis-soċjeta' rikorrenti u konsiderati fil-konteġġi finali minnhom milħuqa.

75. Il-Qorti tosserva illi jidher ċar illi l-eżerċizzju ittentat mis-soċjeta' intimata ma hija xejn aktar minn tentattiv sabiex tipprova tnaqqas, b'dokumentazzjoni u pretensjonijet mhux korroborati, l-ammont minnha attwalment dovut, liema dokumentazzjoni, madanakollu, juri biċ-ċar illi l-pretensjonijet tas-soċjeta' intimata huma lkoll skorretti w l-ammonti pretiżi mis-soċjetajiet rikorrenti huma lkoll dovuti.

76. Għalhekk, l-aħħar eċċezzjoni imqajjma mis-soċjeta' intimata ma għandhiex mis-sewwa u timmerita illi tiġi miċħuda.

Konklużjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat l-atti kollha ppreżentati u semgħet x-xhieda prodotta quddiemha;

Wara illi rat is-sottomissjonijiet bil-miktub tal-abbli difensuri tal-partijiet;

Tgħaddi biex tiddeċiedi l-vertenza billi:

Tastjeni milli tikkunsidra ulterjorment l-ewwel eċċezzjoni, stante illi ġia deċiża fit-30 ta' Ottubru 2018.

Tiċħad l-kumplament tal-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' intimata, u għalhekk:

Tilqa' t-talbiet kif dedotti u, konsegwentement,

Tiddikjara illi s-soċjeta' intimata, Edrichton Holidays Limited, hija responsabbli għall-ħlas tas-segwenti pagamenti:

a. Is-somma ta' disgħa u sittin elf, mija u wieħed u disgħin Euro u għaxar ċenteżmi (€69,191.10) dovuta lil Sun Route Hotels Limited (C10271) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Hotel Santana kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok A;

b. Is-somma ta' erbat elef, disgħa mija u euro u tlieta u disgħin ċenteżmu (€4,901.93) dovuta lil Grand Hotel Excelsior Limited (C12837) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Grand Hotel Excelsior kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok B;

c. Is-somma ta' tmint elef, disgħa mija u ħamsa u sittin euro u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (€8,965.74) dovuta lil Sunflower Hotel Company Limited (C10619) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Sunflower Hotel kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok C;

d. Is-somma ta' tnejn u għoxrin elf, mitejn u disgħa u sebgħin euro u disgħa u tletin ċenteżmu (€22,279.39) dovuta lil Gillieru Harbour Hotel Ltd (C13931) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Gillieru Harbour Hotel kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok D;

e. Is-somma ta' sebgħa u għoxrin elf, tlett mija u ħamsa u disgħin Euro u tlieta u disgħin ċenteżmu (€27,395.93) dovuta lil Vivaldi Hotel (Operations) Limited (C24056) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Golden Tulip Vivaldi Hotel kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok E;

f. Is-somma ta' wieħed u ħamsin elf, erbgħa mija u disgħa u erbgħin Euro, u disgħa u sebgħin ċenteżmu (€51,449.79) dovuta lil Holden Development Company Limited (C109) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Ramla Bay Resort kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok F;

g. Is-somma ta' disgħa u għoxrin elf u tlieta u erbgħin Euro u għaxar ċenteżmi (€29,043.10) dovuta lil Hotel Valentina Ltd (C21495) eżerċenti l-kummerċ taħt l-isem Valentina Hotel kif aħjar deskritt fil-prospett anness u mmarkat bħala Dok G.

Tikkundanna lis-soċjeta' intimata Edrichton Holidays Limited tħallas:

a. Lis-soċjeta' Sun Route Hotels 2 Limited (C10271), ġia Sun Route Hotels Limited, is-somma ta' **disgħa u sittin elf, mija u wieħed u disgħin Euro u għaxar ċenteżmi (€69,191.10)**;

b. Lis-soċjeta’ Grand Hotel Excelsior Limited (C12837), is-somma ta’ **erbat elef, disgħa mija u euro u tlieta u disgħin ċenteżmu (€4,901.93)**;

c. Lis-soċjeta’ Sunflower Hotel Company Limited (C10619) is-somma ta’ **tmint elef, disgħa mija u ħamsa u sittin euro u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (€8,965.74)**;

d. Lis-soċjeta’ Gillieru Harbour Hotel Ltd (C13931) is-somma ta’ **tnejn u għoxrin elf, mitejn u disgħa u sebgħin euro u disgħa u tletin ċenteżmu (€22,279.39)**;

e. Lis-soċjeta’ Vivaldi Hotel (Operations) Limited (C24056) is-somma ta’ **sebgħa u għoxrin elf, tlett mija u ħamsa u disgħin Euro u tlieta u disgħin ċenteżmu (€27,395.93)**;

f. Lis-soċjeta’ Holden Development Company Limited (C109) is-somma ta’ **wieħed u ħamsin elf, erbgħa mija u disgħa u erbgħin Euro, u disgħa u sebgħin ċenteżmu (€51,449.79)**;

g. Lis-soċjeta’ Hotel Valentina Ltd (C21495) is-somma ta’ **disgħa u għoxrin elf u tlieta u erbgħin Euro u għaxar ċenteżmi (€29,043.10).**

Imgħax dovut bir-rata ta’ tmienja fil-mija (8%) u dekoribbli mid-data tal-preżentata tal-proċeduri odjerni sad-data tal-pagament effettiv.

Spejjeż tal-proċeduri odjerni jkunu kollha a kariku tas-soċjeta’ intimata.

Francesco Depasquale **LL.D. LL.M. (IMLI)**
Imħallef

Rita Sciberras
Deputat Reġistratur